(ג) לְקַיְּמוֹ, אֶלָּא מוֹכְרוֹ לְיִשְׂרָאֵל (ג) (ב) וּמוֹדִיעוֹ כְּדֵי שֶׁיֹּאכְלֶנּוּ קֹדֶם הַפֶּסַח. וְאִם מְכָרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי קֹדֶם הַפֶּסַח, מוֹכֵר מְעַט לְכָל אֶחָד וְאֶחָד (ג) כְּדֵי (ד) שֶׁיִּכְלֶה (ד) קֹדֶם הַפֶּסַח שֶׁמָּא יַחֲזֹר הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְיִמְכְּרֶנּוּ (ה) לְיִשְׂרָאֵל: **ב** * [ב]דָּגָן זֶה שֶׁנִּטְבַּע (ו) (ה) בַּנָּהָר אוֹ (ו) שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו מַיִם, (ז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע, אָסוּר (ח) דְּכֵיוָן דְּמֵינַח (ו) נַיְחֵי אָתֵי לִידֵי (מ) (ט) חִמּוּץ. הַגָּהּ: וְלָכֵן יֵשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא יָבֹאוּ מַיִם אוֹ גְּשָׁמִים מַזְלִיפִים עַל

ב טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ אֶפְרַיִם (הו"ד בְּרא"ש פ"ב סי' כז) וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִי (פ"ה אות ו) בְּשֵׁם (ר"ח) [רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִמֶּץ] (יראים סי' שא).

בְּאֵר הֵיטֵב

כָּתַב אֶפְלוּ נָכְרִי הֶחָמֵץ, אָסוּר לְמָכְרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יִטְחַן אוֹתָם וְאַחַר כָּךְ יִמְכֹּר לְיִשְׂרָאֵל. וְעַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק"א) [וְדַרְתָּה סְבָרַת מָגֵן אַבְרָהָם דְּכֵינָן שֶׁאֵין לוֹקְחִין קֶמַח מִשּׁוּק אִם לֹא בְּשָׁעַת דְּחָק לֵיכָא לְמֵיחַשׁ, דְּהָא דְּסִימָן תנ"ג (ס"ד) אֵירֵי בְּמִצַּת מִצְוָה דַּוְקָא, עַיֵּן שָׁם, וּמִפָּרָשׁ כֵּן בְּנַיָּת הַשּׁוּר דְּרבוֹתָא הוּא דְּאַף שֶׁאֵין הֶחָמֵץ נָכְרִי וְאֵינָהּ אֶלָּא חֲשָׁשָׁא בְּעָלְמָא אֶפְלוּ הָכִי חִיישִׁינַן, מִכָּל שֶׁכֵּן בְּנִדְאֵי דְּחִיישִׁינַן לְתַקָּלָה]: (ג) לְקַיְּמוֹ. וְאִם עָבַר וְקִיְּמוֹ יִזָּרְעֶנּוּ וְצֶמְחוֹ, גְּדוּלָיו מֻתָּרִין כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סוֹף סִימָן תמ"ג (סק"ז): (ג) **וּמוֹדִיעוֹ**. אֲבָל לֹא סוֹמְכִין עַל הַכְּרָזָה. שלטי גבורים (עבודה זרה לא: אות א). וּכְשֶׁמּוֹדִיעוֹ, אֶפְלוּ הִרְבֶּה מַתָּנָה לִמְכֹּר לְיִשְׂרָאֵל. וַאֲפִלּוּ מְעַט מְעַט אִם מוֹכֵר לְיִשְׂרָאֵל (אַיִן) צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ. חק יַעֲקֹב (סק"ג, עַיֵּן שָׁם. וְט"ז (סק"ב) אוֹסֵר לִמְכֹּר הַרְבֵּה אַף כְּשֶׁמּוֹדִיעוֹ דְּשֶׁמָּא יִשְׁכַּח [לְהוֹדִיעוֹ]. וְאִם מָכַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי קִבֵּא קִבֵּא, מַתָּר מִכֹּחַ סְפֵק סְפֵקָא שֶׁמָּא לֹא יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל וְשֶׁמָּא יֹאכְלֶם קֹדֶם פֶּסַח], עַיֵּן שָׁם: (ד) **שֶׁיִּכְלֶה**. אַף אִם תִּמְצֵי לוֹמַר דְּגַם אוֹתוֹ הַמְּעַט יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל, מִכָּל מָקוֹם אוֹתוֹ הַמְּעַט יֹאכַל הַיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם פֶּסַח. וּלְפִי זֶה מִשְּׁמַע דִּכְעֵרֶב פֶּסַח בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית בְּעִנְיַן שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּכְלֶה קֹדֶם פֶּסַח, אָסוּר לִמְכֹּר לְנָכְרִי אֲפִלּוּ מְעַט מְעַט דְּשֶׁמָּא יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ הַמְּעַט. (ה) וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם הַפְסֵד מְרֻבֶּה הִסְכִּימוּ כְּמָה אַחֲרוֹנִים דְּכָל זֶה בִּסְתָם נָכְרִים, אֲבָל נָכְרִי שֶׁיּוֹדֵעַ בּוֹ שֶׁלֹּא יִגַּע בּוֹ רַק יִשְׁמְרֶנּוּ עַד אַחַר הַפֶּסַח וְיַחֲזִירֶנּוּ לוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תמ"ח (ס"ד), יָכוֹל הַיִּשְׂרָאֵל לִמְכֹּר לוֹ הַרְבֵּה תְּבוּאָה חֲמוּצָה: (ד) **קֹדֶם פֶּסַח**. וּבְשָׁאָר אִסּוּרִים שֶׁאֵין נָכְרִי אֶפְלוּ מְעַט מְעַט רַק הָכָא דְּאִיכָּא כַּמָּה סְפֵקוֹת הֻקַּלּוּ [אַחֲרוֹנִים]: **ב** (ה) **בַּנָּהָר**. וְאִם מָתַר לְבַשֵּׁל דָּגָן זֶה בְּרֹב אוֹ בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם פֶּסַח דְּשַׁעַת הָתַּר הוּא, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תמ"ז סָעִיף י"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קב) וּבְסִימָן תנ"ג סָעִיף ג' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ): (ו) **שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו מַיִם**. וַאֲפִלּוּ (ע) מְעַט וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דגן): (ז) **אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע**. הִנֵּה בְּסָעִיף ט' כָּתַב הַמְחַבֵּר (אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא) [וְאִם לֹא] נִתְבַּקַּע מֻמָּשׁ דְּהֵינוּ (י) אַף שֶׁנִּתְרַכְּכָה שֶׁקְּרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, וְכָאן שְׁנָה לְשׁוֹנוֹ וְכָתַב אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע, לְהוֹרוֹת (יא) דְּאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל גַּם כֵּן אָסוּר: (ח) **דְּכֵיוָן דְּמֵינַח נַיְחֵי**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דִּלְעִנְיָן לְהִתְּיָתֵהּ יֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסִבְירָא לְהוּ דְּאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן נִתְבַּקַּע, וְעַל כָּל פָּנִים בְּעִנְיַן לְכַלֵּי עָלְמָא שַׁיְּכִיוְ קְרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, (יב) שֶׁאֲנִי הָתָם דִּבְעֵית לְתַיְתֵהּ עִסָּיק בֵּהּ וְאֵינוֹ מַנִּיחַ כָּל כָּךְ לְהַחְמִיץ מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּמֵינַח נַיְחֵי: (ט) **חִמּוּץ**. וְדַוְקָא (יג) בִּדְשָׁהָה שִׁעוּר מִיל, אֲבָל אִם לֹא שָׁהָה עֲדַיִן שִׁעוּר מִיל לֹא הָחְמִיץ עֲדַיִן, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ נַעֲשָׂה בְּפֶסַח מֻתָּר לְמָכְרוֹ לְנָכְרִי קֹדֶם שֶׁשָּׁהָה שִׁעוּר מִיל וְדַוְקָא עַל מְנָת (יד) לָאֵכל תַּכָף. עַכּוּ"ם שֶׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל אַחַר שֶׁקָּנָה מִמֶּנּוּ הַחִטִּים שֶׁהֵם לְתוֹתִים, אֵינוֹ נֶאֱמָן, (טו) וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מַסִּיחַ לְפִי תֻּמּוֹ כֵּיוָן שֶׁאָמַר זֶה (טז) לְאַחַר שֶׁמְּכָרָם וְיָצְאוּ מִתַּחַת יָדוֹ, מִיהוּ אִם הֶעֱכּוּ"ם מֻחְזָק לְנֶאֱמָן בְּעֵינָיו אָסוּר (יז) וַאֲפִלּוּ

בֵּאוּר הֲלָכָה

ב * **דָּגָן זֶה שֶׁנִּטְבַּע וְכוּ'.** הִנֵּה בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב ה"ר אפרים) אֵיתָא דְּיֵשׁ מְחֻלָּקִים בֵּין חִטִּים לִשְׂעוֹרִים בְּעִנְיַן זֶה, וּמִדְּסָתָם הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּכָל מִינֵי דָּגָן דִּינָם שָׁוֶה, וְכֵן כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ג). **וְעַל כֵּן נַ"ל דְּמֵה** אָסוּר, מִכָּל מָקוֹם הִסְכִּימוּ הַפ"ח (סי"ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְרַכֵּךְ בְּעֵינָן, אֶפְלוּ אִם לֹא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל, דַּהֲלֹא שָׁם אַף שֶׁרָמָ"א מַחְמִיר דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא נִתְבַּקַּע כְּלָל אָסוּר, מִכָּל מָקוֹם הִסְכִּימוּ הַפ"ח (סי"ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְרַכֵּךְ בְּעֵינָן,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּתוּ לֵיכָא לְמֵיחַשׁ שֶׁיַּחֲזֹר וְיִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל וְיֹאכְלֶנּוּ בְּפֶסַח דְּהַיְשְׂרָאֵל יַכִּירֶנּוּ. (י) וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִין שֶׁמָּא יִטְחַן הָעַכּוּ"ם וְיִמְכְּרֶם, (יא) אָכֵן לְמַנְהֲגֵנוּ שֶׁאֵין לוֹקְחִין קֶמַח מִן הַשּׁוּק, מְצַדְּדִים כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּלֵיכָא לְמֵיחַשׁ (יב) וּבִמְקוֹם הַדְּחָק יֵשׁ לְהָקֵל: **(ב) וּמוֹדִיעוֹ.**

אֲבָל (ד) אֵין סוֹמְכִין עַל הַכְרָזָה דְּאוּלַי אֵיכָא מַאן דְּלֹא שָׁמַע לַהַכְרָזָה. וּכְשֶׁמּוֹדִיעוֹ, מַתָּר לִמְכֹּר לוֹ (ה) אֲפִלּוּ הַרְבֵּה, וּבִלֹּא הוֹדָעָה, (ו) אֲפִלּוּ מְעַט אָסוּר לִמְכֹּר לוֹ שֶׁמָּא יָבֹא לְאָכְלוֹ בְּפֶסַח: **(ג) כְּדֵי שֶׁיִּכְלֶה וְכוּ'.** הֵינוּ (ז) דְּאַף אִם תִּמְצֵי לוֹמַר שֶׁיִּמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל, יֹאכְלֶנּוּ הַיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם פֶּסַח. וּלְפִי זֶה בֶּעֱרֶב פֶּסַח בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית בְּעִנְיַן שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּכְלֶה קֹדֶם פֶּסַח, אָסוּר לִמְכֹּר לְנָכְרִי אֲפִלּוּ מְעַט מְעַט דְּשֶׁמָּא יִמְכְּרֶנּוּ לְיִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ הַמְּעַט. (ח) וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם הַפְסֵד מְרֻבֶּה הִסְכִּימוּ כְּמָה אַחֲרוֹנִים דְּכָל זֶה בִּסְתָם נָכְרִים, אֲבָל נָכְרִי שֶׁיּוֹדֵעַ בּוֹ שֶׁלֹּא יִגַּע בּוֹ רַק יִשְׁמְרֶנּוּ עַד אַחַר הַפֶּסַח וְיַחֲזִירֶנּוּ לוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תמ"ח (ס"ד), יָכוֹל הַיִּשְׂרָאֵל לִמְכֹּר לוֹ הַרְבֵּה תְּבוּאָה חֲמוּצָה: **(ד) קֹדֶם פֶּסַח.** וּבִשְׁאָר אִסּוּרִים שֶׁאֵין נָכְרִי אֶפְלוּ מְעַט מְעַט רַק הָכָא דְּאִיכָּא כַּמָּה סְפֵקוֹת הֻקַּלּוּ [אַחֲרוֹנִים]: **ב (ה) בַּנָּהָר.** וְאִם מָתַר לְבַשֵּׁל דָּגָן זֶה בְּרֹב אוֹ בְּשִׁשִּׁים קֹדֶם פֶּסַח דְּשַׁעַת הָתַּר הוּא, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תמ"ז סָעִיף י"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קב) וּבְסִימָן תנ"ג סָעִיף ג' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ): **(ו) שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו מַיִם.** וַאֲפִלּוּ (ע) מְעַט וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דגן): **(ז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע.** הִנֵּה בְּסָעִיף ט' כָּתַב הַמְחַבֵּר (אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא) [וְאִם לֹא] נִתְבַּקַּע מֻמָּשׁ דְּהֵינוּ (י) אַף שֶׁנִּתְרַכְּכָה שֶׁקְּרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, וְכָאן שְׁנָה לְשׁוֹנוֹ וְכָתַב אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְבַּקַּע, לְהוֹרוֹת (יא) דְּאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל גַּם כֵּן אָסוּר: **(ח) דְּכֵיוָן דְּמֵינַח נַיְחֵי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דִּלְעִנְיָן לְהִתְּיָתֵהּ יֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסִבְירָא לְהוּ דְּאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן נִתְבַּקַּע, וְעַל כָּל פָּנִים בְּעֵינָן לְכַלֵּי עָלְמָא שַׁיְּכִיוְ קְרוֹבוֹת לְהִתְבַּקַּע, (יב) שֶׁאֲנִי הָתָם דִּבְעֵית לְתַיְתֵהּ עִסָּיק בֵּהּ וְאֵינוֹ מַנִּיחַ כָּל כָּךְ לְהַחְמִיץ מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּמֵינַח נַיְחֵי: **(ט) חִמּוּץ.** וְדַוְקָא (יג) בִּדְשָׁהָה שִׁעוּר מִיל, אֲבָל אִם לֹא שָׁהָה עֲדַיִן שִׁעוּר מִיל לֹא הָחְמִיץ עֲדַיִן, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ נַעֲשָׂה בְּפֶסַח מֻתָּר לְמָכְרוֹ לְנָכְרִי קֹדֶם שֶׁשָּׁהָה שִׁעוּר מִיל וְדַוְקָא עַל מְנָת (יד) לָאֵכל תַּכָף. עַכּוּ"ם שֶׁאָמַר לְיִשְׂרָאֵל אַחַר שֶׁקָּנָה מִמֶּנּוּ הַחִטִּים שֶׁהֵם לְתוֹתִים, אֵינוֹ נֶאֱמָן, (טו) וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מַסִּיחַ לְפִי תֻּמּוֹ כֵּיוָן שֶׁאָמַר זֶה (טז) לְאַחַר שֶׁמְּכָרָם וְיָצְאוּ מִתַּחַת יָדוֹ, מִיהוּ אִם הֶעֱכּוּ"ם מֻחְזָק לְנֶאֱמָן בְּעֵינָיו אָסוּר (יז) וַאֲפִלּוּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) עוֹלֵת שַׁבָּת (סק"א) בְּשֵׁם הָרַ"ן, (יב: ד"ה הדר): **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וְאַף דְּאַפְּתִי אֵיכָא לְמֵיחַשׁ שֶׁמָּא יִקָּנֶה הֶחָמֵץ לְהַשְׁהוֹתוֹ אַלְּאַחַר הַפֶּסַח** [וְהָא דְּאֵין לוֹקְחִין, הַיְנוּ לְאָכְלוֹ בְּפֶסַח עַיֵּן בְּחק יַעֲקֹב סִימָן תנ"ג סָעִיף קָטָן ט"ז], **וְקָנֵבר אֲפִלּוּ יְרָאָה** וְכִקְשִׁית הַחק יַעֲקֹב (סק"א), **יֵשׁ לוֹמַר דְּסָמְכִינַן דְּכָל יִשְׂרָאֵל מְבַטְּלִים וְאוֹמְרִים כָּל חֲמִירָא וְכוּ' דְּלֹא חָזְיָא וְכוּ'**: הַגְּרַ"ז (ס"ד): **(ד)** פּוֹסְקִים: **(ה)** רֹב אַחֲרוֹנִים: **(ו)** וְלֹא דְּמֵי לְצִבּוּר שֶׁמְּקַבְּלִים מֵעַט מֵעַט מֵהֶם, דְּהָתָם אֵיכָא תְּרֵי סְפֵקֵי אֶחָד שֶׁמָּא יֹאכְלוּ בְּצִבּוּר וְאִם תִּמְצֵי לוֹמַר יִמְכְּרוּנּוּ לְיִשְׂרָאֵל קֹדֶם הַפֶּסַח, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּלֵיכָא אֶלָּא חַד סְפֵקָא [אַחֲרוֹנִים]: **(ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ח)** חק יַעֲקֹב (סק"ב) (תירושים סק"ד) וְהַגְּרַ"ז (שם): **ב (ט)** עוֹלֵת שַׁבָּת (סק"ב) (ס"א) וּמְקוֹר חַיִּים (תירושים סק"ד) וְהַגְּרַ"ז (שם): **(י)** וְהַשְּׁעָם דְּבִיאוּרִים סק"ג). וְהַשְּׁעָם דְּכֵיוָן דְּשָׁהוּא רַק תַּעֲרוֹבוֹת מַשֶּׁהוּ דְּרַבָּנָן לֹא מַחְמִירִינַן כַּיְלֵי הַאי [חק יַעֲקֹב (סק"ד) עַיֵּן שָׁם עוֹד]: **(יא)** חק יַעֲקֹב (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ו) וְהַגְּרַ"ז (ס"ב). וּבָאֲמֶת לֹא מָצָאתִי רְאָיָה מַכְרַחַת לְדִבְרֵיהֶם דִּיְהֵי אָסוּרִין אֲפִלּוּ אִם לֹא נִתְרַכֵּךְ כְּלָל, דַּהֲלֹא שָׁם אַף שֶׁרָמָ"א מַחְמִיר דַּאֲפִלּוּ בְּלֹא נִתְבַּקַּע כְּלָל אָסוּר, מִכָּל מָקוֹם הִסְכִּימוּ הַפ"ח (סי"ח) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְרַכֵּךְ בְּעֵינָן,

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

חַטִּים, כִּי אָז אֲפִלּוּ לֹא נִתְבַּקְּעוּ אֲסוּרוֹת. וְדָגָן שֶׁהָיָה מֻנָּח בַּצַּלְיָה (י) וְיָרְדוּ גְּשָׁמִים דֶּרֶךְ הַגַּג בְּקֵצָת הַמְּקוֹמוֹת וְנִתְלַחְלְחוּ, אוֹתָן שֶׁנִּתְלַחְלְחוּ אֲסוּרוֹת, אֲבָל שְׁאָר מְקוֹמוֹת מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתָן מִכֹּחַ סָפֵק סְפֵקָא, שֶׁמָּא לֹא יָרְדוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים, וְאִם תִּמְצֵי לוֹמַר יָרְדוּ שֶׁמָּא לֹא נִתְחַמְּצוּ, אֲבָל לְאָכְלָן בְּפֶסַח (ט) [ט] אָסוּר (יא) וְלֹא מְהַנֵּי סָפֵק (י) סְפֵקָא (אגור (מ"ר תמה) וכל בו (מ"ר מז)): ג [ג] חִטִּים שֶׁבָּאוּ בִּסְפִינָה, אִם הֵם (יב) יְבֵשׁוֹת וְקָשׁוֹת (יג) וְלֹא נִשְׁתַּנָּה מַרְאֵיהֶן, אֲחָזוּקֵי אִסּוּרָא (יד) לֹא (יפ) [יא] מַחְזִקִינַן: ד [ד] שָׁנָה שָׁרְבוּ גְּשָׁמִים וְיָרְדוּ עַל עֲרֵמוֹת שֶׁבַּשָּׁדוֹת עַד שֶׁהָיוּ קְצָת מֵהַשִּׁבֳּלִים שֶׁעַל הָעֲרֵמוֹת מַעֲלִים צְמָחִים, (טו) אֵין חוֹשְׁשִׁין (יג) (יב) (טז) לְסֻתָּם חִטִּים שֶׁל אוֹתָהּ שָׁנָה:

ג טור בְּשֵׁם בַּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (מהדורת הילדסהיימר סוף הלכות פרור) וּבְשֵׁם רַב צֶמַח גָּאוֹן (תשובות הגאונים - שערי תשובה סי' רפה). ד תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' קב).

בְּאֵר הֵיטֵב

אֲפִלּוּ נַעֲשָׂה בְּפֶסַח, מֻתָּר לְמָכְרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי קֹדֶם שֶׁשָּׁהָה שִׁעוּר מִיל. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): (ט) אָסוּר. אֲפִלּוּ נֶאֱכַל מִקְצָתָן קֹדֶם פֶּסַח גַּם כֵּן אֵין לְהַתִּיר לָאֲכל הַשְּׁאָר, דְּדוֹקָא יָבֵשׁ בְּיֹבֶשׁ וְנֶאֱכַל מִקְצָתוֹ קֹדֶם פֶּסַח, אוֹ בְּשֶׁלֹּשׁ תַּעֲרוּבוֹת יֵשׁ לְהַתִּיר לָאֲכל שְׁנַיִם כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (סעיפים ד"ה), עַיֵּן שָׁם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לַח בְּלַח אֵין לוֹ הַתֵּר בְּזֶה, וְקָמַח מִיקָּרֵי לַח בְּלַח. בַּ"ח (ס"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְחק יַעֲקב (סק"ט), עַיֵּן שָׁם: (י) סְפֵיקָא. הַשּׁ"ז (סק"ד) הָעֲלָה דִּבְמָקוֹם הַפְּסַד אוֹ מְנִיעַת שִׁמְחַת יוֹם טוֹב כְּגוֹן שֶׁאֵין לוֹ אַחֵר, יֵשׁ לְהַתִּיר אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה, עַיֵּן שָׁם, וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַחק יַעֲקב (סק"י), עַיֵּן שָׁם. וְאִם נָפַל מְעַט שֶׁלֹּא אוֹ מַיִם עַל חִבּוּאָה וְיוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ, יִגְרֹף הָעֶלְיוֹנִים וְהַשְּׁאָר מֻתָּר. עֲטֶרֶת זְקֵנִים (ס"א): ג (יפ) מַחְזִקִינַן. עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תנ"ג סָעִיף קָטָן י' מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: ד (יג) לְסֻתָּם. כְּתַב בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ו) הָלְכָה לְמַעֲשֶׂה שֶׁהַתִּיר לְקָנוֹת חִטִּים לְפֶסַח אַף שֶׁהָיוּ נֶעֱצָרִים בְּבוּרוֹת, כֹּל פְּלוּגְתָּא דִּרְקוּד בְּנָפָה שֶׁהֻבְאַתִי לְעֵיל סִימָן תנ"א (ס"ק לה), עַיֵּן שָׁם: ד [יב] לְסֻתָּם. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שָׁם שֵׁשׁ שִׁשְׁמְחוּ רַק שֵׁשׁ שִׁשִּׁים כְּנֶגְדּוֹ מִן הַהֶתֵּר, יֵשׁ לְהַתִּיר אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא בְּשָׁעַת הַדְּחַק לִטְחֹן אוֹתוֹ, וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם מְכַשֵּׁל אִסּוּר שֶׁאֵין בְּנָתְנוֹ לְךָ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ"ד (סי"ד), רַק שֶׁהַבַּ"ח (ס"כ) כָּתַב שֵׁשׁ לֶאֱפוֹת קֹדֶם פֶּסַח, וְהֶךְ דְּסִימָן תס"ז (ס"ב) דָּגָן הַמֻּנָּח בַּצַּלְיָה. כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִטְחַן וְנֶאֱפָה קֹדֶם פֶּסַח הֲרֵי יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ וְחוֹזֵר וְנֶעוֹר בְּפֶסַח, לָזֶה

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

נוֹחֲלוּ דֶּרֶךְ מִדְרוֹן. וְלָכֵן אִם יֵשׁ בְּשׁוּלֵי הַתֵּבָה סְדָקִים בֵּין דֹּף לְדֹף שֶׁהַמַּיִם נוֹזְלִים דֶּרֶךְ שָׁם וְלֹא יִתְקַבְּצוּ כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ הַחִטִּים נְשׁוּרִים, הֵיוּ מַתָּרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁלֹּא נָפַל רַק עַל מְעַט שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ קֹדֶם זְמַן אֲסוּרוֹ. וְאִם אֵין שָׁם סְדָקִים, יִזָּרֵק מַה שֶּׁבְּשׁוּלֵי הַתֵּבָה בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ לַחְשֹׁשׁ שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ הַמַּיִם שָׁם, וְהַשְּׁאָר מֻתָּר, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה שֶׁלְּכְתְּחִלָּה יֵשׁ לִטְחֹן הַחִטִּים קֹדֶם פֶּסַח: ב [ט] אָסוּר. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמָקוֹם שֶׁמּוּאַל סִימָן נ"ח שֶׁכָּתַב בְּיִשּׁוּב קוּשְׁיַת הַשּׁ"ז (סק"ד) עַל הָרַמ"א וְהֶעֱלָה דִּבְסָפֵק הָרַמ"א עַיֵּן שָׁם: ג [יא] מַחְזִקִינַן. וְעַיֵּן בְּגִנַּת וְרָדִים כְּלָל ד' סִימָן י' שֶׁכְּמַצְרִים שֶׁכִּבְּאִים חִטִּים בִּסְפִינָה מְעֹרָבִים בָּהֶם הַסְּפָנִים מַיִם וְטִיט וְעָפָר, אַף עַל פִּי שֶׁקֵּצָת חִטִּים מִתְחַמְּצִים נוֹהֲגִים כֻּלָּא לְפִי שֶׁמִּתְבַּשְּׁלִים בִּשְׁאָר חִטִּים. וְכֵן כְּשֶׁנּוֹדְשִׁין הַגְּדִישׁ אַחַר שֶׁמְּהַדְּקִים אוֹתוֹ בְּמוֹרֵג חָרוּץ נוֹפֵל הַשֶּׁל עַל הַחִטִּים לַיְלָה אַחַר לַיְלָה כָּל מֶשֶׁךְ זְמַן שֶׁלֹּא זָרוּהוּ וְהִכְנִיסוֹ לְאוֹצָר לְפָחוֹת כְּמוֹ חֹדֶשׁ יָמִים, וְהַשֶּׁל מְחַמֵּיץ, אַף הֵם נוֹהֲגִים הַכֹּלָּא דְּאֵינוֹ חוֹזֵר וְנֶעוֹר וְאוֹפִין אֲפִלּוּ בְּפֶסַח, וְלֹא חַיִישִׁינַן לְמַה שֶּׁכָּתַב מָהֲרִי"ט בְּחֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן א' שְׁצָרִיךְ לֶאֱפוֹת קֹדֶם הַפֶּסַח אוֹ כְּתַרְגּוּם מָהֲרִי"ט דִּבְיָבֵשׁ כְּגוֹן קָמַח אֵין לְהַקֵּל, עַיֵּן שָׁם. וּמִשּׁוּם הָכִי אֵין לְהַחְמִיר לָהֶם כְּשֶׁאֲרַע אֵיזֶה דָּבָר הַהֲלוּי בְּפִלּוּגְתָּא זוֹ דְּחוֹזֵר וְנֶעוֹר, כְּגוֹן הַהִיא דְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ"ד (סי"ד), רַק שֶׁהַבַּ"ח (ס"כ) כָּתַב שֵׁשׁ לֶאֱפוֹת קֹדֶם פֶּסַח, וְהֶךְ דְּסִימָן תס"ז (ס"ב) דָּגָן הַמֻּנָּח בַּצַּלְיָה. כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִטְחַן וְנֶאֱפָה קֹדֶם פֶּסַח הֲרֵי יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ וְחוֹזֵר וְנֶעוֹר בְּפֶסַח, לָזֶה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אִם לֹא הָיָה מְסִיחַ לְפִי תֻּמּוֹ: (י) וְיָרְדוּ גְּשָׁמִים. הֵינוּ בִּכְדֵי שֶׁיֵּשׁ לְסַפֵּק שֶׁמָּא נִתְלַחְלַח הָרִבָּה, (יפ) אֲבָל אִם נָפַל מְעַט מַיִם אוֹ שֶׁלֹּג עַל הַתְּבוּאָה קֹדֶם הַטְּחִינָה וְיוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ, יִגְרֹף הַחִטִּים הָעֶלְיוֹנִים וְהַשְּׁאָר מֻתָּר: (יא) וְלֹא מְהַנֵּי סָפֵק סְפֵקָא. וְעַיֵּן בָּאֲחֲרוֹנִים (יט) שֶׁהִסְכִּימוּ דְּאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה רַק בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הָפְסֵד בְּשִׁהְיָתָן אַחַר פֶּסַח, אֲבָל בְּמָקוֹם הָפְסֵד אוֹ מְנִיעַת שִׁמְחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְהַתִּיר אַף בַּאֲכִילָה: ג (יב) יְבֵשׁוֹת וְקָשׁוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם (כ) אִם יְדוּעַ שֶׁבָּא עֲלֵיהֶם מַיִם, יֵשׁ לֶאֱסֹר הַחִטָּה עַצְמָהּ אַף שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה כְּלָל: (יג) וְלֹא נִשְׁתַּנָּה מַרְאֵיהֶן. אֲבָל אִם נִשְׁתַּנָּה מַרְאֵיתָן אוֹ שֶׁהֵם לַחוֹת (כפ) אָסוּר אֲפִלּוּ לְהַשְׁהוֹתָן: (יד) לֹא מַחְזִקִינַן. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּבְוַדַּאי לֹא בָּא עֲלֵיהֶן מַיִם (כנ) וּמֻתָּר אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר (ס"א) שֶׁכָּתַב דְּכָל זֶה מַיִירֵי בְּאוֹתָן הַסְּפִינוֹת שֶׁהַחִטִּים מֻנָּחִים עַל עֲלִיּוֹת שֶׁבְּאֶמְצַע הַסְּפִינָה וְאֵין הַחִטִּים בָּאִים לְתוֹךְ הַמַּיִם מַה שֶּׁתַּחְתִּית הַסְּפִינָה שׁוֹאֶבֶת וְגַם לְמַעְלָה הִיא מְכֻסָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּסְפִינוֹת (שֶׁקּוֹרִין קָאנֶי"ן) שֶׁתַּחְתִּית הַסְּפִינָה יְדוּעַ שֶׁתָּמִיד הוּא מָלֵא מַיִם וְהַחִטִּים שְׁקוּעִים בְּהַמַּיִם, וְגַם לְמַעְלָה הִיא מְפֻרַּעַת וְקָרוֹב הַדָּבָר שֶׁבְּזְמַן שֶׁהִיא עַל הַדֶּרֶךְ הַגְּשָׁם עֲלֵיהֶם מְטַר הַשָּׁמַיִם, וְגַם כְּשֶׁהַמַּלָּחִים מַגְבִּיהִים תָּמִיד הַמְשׁוּטוֹת מִן הַמַּיִם לְהוֹלִיךְ הַסְּפִינָה בְּוַדַּאי נִתָּז עֲלֵיהֶם מֵי הַנָּהָר בְּכָל צְדָדֵי הַסְּפִינָה, עַל כֵּן לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי אָסוּר לִקְנוֹת אוֹתָן חִטִּים לְפֶסַח בְּכָל גַּוָּנֵי, וּבְדִיעֲבַד בְּמָקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה אֲפָשָׁר הָיָה לְהַקֵּל מִפְּנֵי חֲשַׁשׁ גְּשָׁמִים מִלְּמַעְלָה אוֹ מַה שֶּׁנִּתְּזוּ עֲלֵיהֶם מִן הַמְּשׁוּטוֹת דְּאוּלַי הוּא רַק זְלִיפָה מוּעָטָת. אָמְנָם מִפְּנֵי שֶׁיְּדוּעַ שֶׁהַחִטִּים הַמֻּנָּחִים בְּתַחְתִּית הַסְּפִינָה שֶׁשָּׁם יֵשׁ מַיִם תָּמִיד וּבְוַדַּאי הָיָה שָׁרוּי בְּתוֹכָם זְמַן רַב אֲלָא שֶׁעַתָּה נִתְנַגְּבוּ וְהֵם אֲסוּרִים אֲפִלּוּ לֹא נִתְבַּקְּעוּ, וְעַל כֵּן צָרִיךְ דִּירְשָׁה מִן הַסּוֹחֲרִים הַבְּקִיאִים אִם יְדוּעַ לָהֶם שֶׁיֵּשׁ שִׁשִּׁים בְּהַחִטִּים שֶׁלְּמַעְלָה נֶגֶד מַה שֶּׁתַּחְתִּית הַסְּפִינָה מֻתָּר בְּדִיעֲבַד לֶאֱכָלָם בְּפֶסַח, וְאִם לָאו אֲסוּרִים אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד עַיֵּן שָׁם: ד (טו) אֵין חוֹשְׁשִׁין וְכוּ'. כֹּל שֶׁאֵין רוֹאִין בָּהֶם סִימַן חִמּוּץ (כג) לְפִי שֶׁהוֹלְכִין אַחַר הָרֹב וְאֵין הָרֹב מַחְמִיצִין, (כד) וְאַף אוֹתָן עֲרֵמוֹת שֶׁרָּאִינוּ שֶׁנִּפְּלוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים תּוֹלִין לְהָקֵל שֶׁמָּא לֹא נִכְנְסוּ הַגְּשָׁמִים אֶלָּא בַּשְּׁבֻלִּים הָעֶלְיוֹנִים אֲבָל לֹא בְּבָטֶן הָעֲרֵמָה, וְאִם תִּמְצֵי לוֹמַר נִכְנְסוּ שֶׁמָּא לֹא הִסְפִּיקוּ לְהַחְמִיץ. וּמִכָּל מָקוֹם אִם רוֹאֶה בְּהַחִטִּים שֶׁהוּבָא לְפָנָיו שֵׁשׁ בָּהֶם מְצֻמָּחִים, גַּם הַמַּחְבֵּר מוֹדֶה דְּצָרִיךְ לְבָדֹק אִם יֵשׁ שָׁם שִׁשִּׁים נֶגְדָּם. וּפְשִׁיטָא כְּשֶׁמּוֹלִיכִין הַחִטִּים לְמִכֹּר וְהַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין עַל הַשַּׁקִּים עַד שֶׁהַשַּׁק כְּמְעַט כֻּלּוֹ שָׁרוּי בְּמַיִם וְגַם הַחִטִּים נִתְלַחְלְחוּ, אֲסוּרִים מִדִּינָא בְּפֶסַח שֶׁהֲרֵי הָרֵיעוּתָא נִגְלֶה לָעֵינַיִם, וְצָרִיכִין לְהַזְהִיר עַל זֶה כִּי הַמּוֹכְרִים אֵין מַקְפִּידִין עַל זֶה כִּי רֻבָּם אֵינָן בְּנֵי תּוֹרָה. וְגַם צָרִיךְ לְהַזְהִיר לְהַמּוֹכְרִי תְּבוּאוֹת בְּשָׁנָה שֶׁרָּבוּ גְּשָׁמִים אוֹ שֶׁיָּרְדוּ מַיִם עַל הַשַּׁקִּין, דַּאֲזַי מְחַיְּבִים לְמִכֹּר הַתְּבוּאוֹת כְּדִין מְכִירַת חָמֵץ, וַאֲסוּרִים לְמִכֹּר מֵהֶם לְנָכְרִי אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ וַחַיֵּי אָדָם (כלל קכו ס"ה)]: (טז) לְסֻתָּם חִטִּים וְכוּ'. כְּתַב בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ו) הָלְכָה לְמַעֲשֶׂה שֶׁהִתִּיר לִקְנוֹת חִטִּים לְפֶסַח אַף שֶׁהָיוּ נֶעֱצָרִים בַּבּוֹרוֹת, כֹּל שֶׁלֹּא רָאִינוּ בָּהֶם שִׁנּוּי בְּמַרְאֵיתָן וְאֵינָם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יט) עֲטֶרֶת זְקֵנִים (ס"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יט) הַשּׁ"ז (סק"ד) וְחק יַעֲקב (סק"י) וְהַגְּרַ"ז (ס"ח) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכו ס"ה), וְכֵן הִסְכִּים הַפְּרִי חָדָשׁ דְּמִדִּינָא מֻתָּר אַף בַּאֲכִילָה מִשּׁוּם סָפֵק סְפֵקָא. וְהַגָּה סְבָרַת הָרַמ"א שֶׁהַחְמִיר לְעִנְיַן אֲכִילָה חָתְרוּ הָאַחֲרוֹנִים לְמִצֹא טַעַם לִדְבָרָיו, וְלָכֵן הִסְכִּימוּ לְהַתִּיר בְּמָקוֹם הַדְּחַק. וּבְבָאוּר הַגְּרַ"א כָּתַב טַעַם פְּשׁוּט לִדְבָרָיו דְּהוּא מִשּׁוּם שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין וְלֹא מְהַנֵּי בָּזֶה סָפֵק סְפֵקָא כְּדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (ס"ח), אָכֵן לְפִי מַה שֶּׁפָּתַם הַמְחַבֵּר בְּסִימָן תמ"ז סָעִיף ב' וְסָעִיף ג' מוּכָח דְּסָפֵק לֵיכָּא דְּחָמֵץ לֹא מִקְרֵי דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ שָׁם וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סוֹף סִימָן ק"כ (סק"כ) שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת הַמְחַבֵּר וְעַל כֵּן בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל בְּמָקוֹם הַדְּחַק: ג (כ) חק יַעֲקב (ס"ק יא) וְנַ"ל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ז': (כא) טוּר בְּשֵׁם בַּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (הוד"ד במהדורת הילדסהיימר סוף

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah